

Sylabus kurzu Veřejná ekonomie

Akademický rok 2022/2023

Název studijního předmětu: Veřejná ekonomie (JSM725)

Vyučující:

Ing. Zuzana Kotherová, Ph.D. (garant a vyučující)

Doc. Ing. et Ing. Eliška Vejchodská, Ph.D. (vyučující)

Typ studijního předmětu: Povinný

Semestr: Zimní

Rozsah výuky: 2/2

Počet kreditů: 7

Ukončení předmětu: Průběžné aktivity

Prerekvizity a návaznosti kurzu: Kurz si mohou zapsat studenti, kteří absolvovali předmět Úvod do ekonomie (JEB998)

I. Základní charakteristika kurzu

V rámci kurzu je studován veřejný sektor a role státu v národním hospodářství, což je hlavní předmět zkoumání Veřejné ekonomie.

Kurz je rozdělen do tří částí. V úvodní části je prezentován stát jako ekonomický subjekt, jsou studovány příčiny existence veřejného sektoru a jeho funkce. V druhé části předmětu je studován systém veřejných financí, jehož prostřednictvím jsou financována statní opatření a daňový systém ČR. Třetí část se věnuje představení vybraných oblastí veřejného sektoru, jejich organizaci a financování.

Kurz zahrnuje přednášky, semináře, individuální aktivity, studium odborných článků a studií, skupinové diskuse a prezentace.

II. Cíle kurzu

Cílem kurzu je porozumět tomu, čím je stát charakteristický jakožto subjekt ekonomických vztahů, a získat přehled o formách, kterými v moderních smíšených ekonomikách zasahují státy do ekonomických vztahů, o příčinách těchto státních zásahů, stejně jako i o důsledcích, které tyto zásahy mají nebo mohou mít. Samotná role státu v národním hospodářství je velice kontroverzní oblastí, proto je cílem i to, aby se studenti/ky seznamovali/y s různými názory na tuto problematiku a zaujímali vlastní kvalifikované názory.

Student/ka by na konci kurzu měl/a:

- mít přehled o vývoji hlavních východisek veřejné ekonomie a měl/a by umět vysvětlit a diskutovat zdroje odlišnosti názorů na roli státu v moderních smíšených ekonomikách;
- znát způsoby měření rozsahu veřejného sektoru a orientovat se v tom, jaká je jeho role a velikost ve vyspělých moderních ekonomikách;
- rozumět pojmem jako je selhání trhu a vlády, znát jejich příčiny a dopady a měl by umět posuzovat efektivnost veřejného sektoru;
- mít přehled o organizaci a financování vybraných oblastí veřejného sektoru a
- znát principy a zákonitosti systému veřejných financí, orientovat se ve velikosti a struktuře veřejných příjmů a výdajů a znát daňový systém v ČR.

III. Časový harmonogram:

Harmonogram kurzu je studentům k dispozici v SIS a v Moodle.

IV. Podmínky pro splnění studijních povinností a způsob hodnocení

Předmět bude mít student/ka úspěšně splněn, pokud v průběhu semestru získá alespoň 50 bodů ze 100 možných. Platí, že:

- body je možno získat v povinných aktivitách (max. 75 bodů) a v dobrovolných aktivitách (max. 25 bodů),
- student/ka musí splnit všechny povinné aktivity, v každé z nich musí získat minimálně 50% bodů,
- dobrovolné aktivity nejsou povinné, student/ka si může vybrat, zda je chce absolvovat a zároveň student/ka může zpracovat každou dobrovolnou aktivitu jen jednou,
- student/ka musí mít splněnu docházku a aktivní účast v kurzu.

Hodnocení kurzu (dle Opatření děkanky 17/2018):

91 % a více	=>	A
81-90 %	=>	B
71-80 %	=>	C
61-70 %	=>	D
51-60 %	=>	E
0-50 %	=>	F

Vše shrnuje následující tabulka:

		Aktivita	Body
(75 bodů)	Povinné	Nobelisté v ekonomických vědách (písemná práce)	Max. 20
		Nobelisté v ekonomických vědách (prezentace)	Max. 15
		Semestrální práce na zadané téma (online workshop)	Max. 40
(25 bodů)	Dobrovolně	Prezentace (na základě studentem/kou vybraného článku) na seminář (10., 11. nebo 12. týden) – zdravotní, environmentální nebo bytová politika/ politika územního plánování	Max. 10
		Resumé cizojazyčného textu	Max. 5
		Reading Rothbard	Max. 5
		Různé aktivity na seminářích	Max. 5

Podrobné zadání jednotlivých aktivit zveřejní vyučující studentům/kám v průběhu semestru.

Docházka a aktivní účast v kurzu:

Předpokládá se osobní a aktivní účast studenta/ky v hodinách. Bez odůvodnění se povolují tři absence. Více absencí je možných pouze po řádném zdůvodnění a předchozí konzultaci s garantem kurzu.

V. Základní literatura

- JAKSON, P.M., BROWN, C. *Ekonomie veřejného sektoru*. Vyd. 1 Praha: EUROLEX BOHEMIA, 2003, 733 s, ISBN 80-86432-09-2
- STIGLITZ, J. *Ekonomie veřejného sektoru*. Vyd. 1. Praha : Grada, 1997. 661 s. ISBN 80-7169-454-1.
- MUSGRAVE, R. A., MUSGRAVE, P.B. *Veřejné finance v teorii a praxi* . Praha: Management Press, 1994. 581s. ISBN 8085603764
- MEDVEĎ, J., NEMEC, J. *Veřejné finance*. Bratislava : Sprint dva, 2011. ISBN 978-80-89393-46-6
- SVOBODA, F. et kol., *Ekonomika veřejného sektoru*. 1. vyd. Praha: Ekopress, s.r.o., 2017. 279 s. ISBN 978-80-87865-35-4.
- HAMERNÍKOVÁ, B., MAAYTOVÁ, K. a kol. *Veřejné finance*. 3. vyd. Praha: ASPI, 2007. 364 s. ISBN 978-80-7357-301-0
- PEKOVÁ, J. *Veřejné finance: úvod do problematiky*. Praha: ASPI, 2002. 453 s. ISBN 80-86395-19-7
- FRANK, Robert H. *Mikroekonomie a chování*. 1. vyd.. Praha : Svoboda, 1995. 766 s. ISBN 80-205-0438-9
- NEMEC, J., WRIGHT, G.: *Veřejné finance, teoretické a praktické aspekty veřejných financí v procese transformácie krajín strednej Európy*. NISPACEE, Bratislava, 1998
- GRUBER, J. *Public Finance and Public Policy*. Worth Publishers, 3rd edition, 2011.
- STIGLITZ, J. E., JAY K. R. *Economics of the public sector: Fourth international student edition*. WW Norton & Company, 2015.

VI. Rozšířená literatura

- ARROW, K. J. *Všeobecná ekonomická rovnováha: cíl, analytické prostředky, kolektivní výběr*. Přednáška při příležitosti udělení Nobelovy ceny, 12. prosince 1972. In. JONÁŠ, J. a kol. *Nobelova cena za ekonomii*, Praha: Academia, 1993, s. 125-147.
- BENARD, J. *Economie publique*. Paris: Economica, 1985. 430 s. ISBN 2717809619.
- BUCHANAN, J.M. *Konstituce ekonomické politiky*. Přednáška při příležitosti udělení Nobelovy ceny, 8. prosince 1986. In. JONÁŠ, J. a kol. *Nobelova cena za ekonomii*. Praha: Academia, 1993. s. 589-599.
- COASE, R.H.: *The Problem of Social Cost*. *Journal of Law and Economics*, 1960. s. 1-44.
- ARROW, K. J. *Social Choice and Individual Values*. 2nd ed. New Heaven: Yale University Press, 1963. 124 s. ISBN 0300013647.
- DRUMMOND, M. F et al. *Methods for the economic evaluation of health care programmes*. 2nd ed. Oxford: Oxford University Press, 2001. 305 s. ISBN 0192627732.
- LANG, H. *Theory and Practice of Cost Analysis*. 2nd edition. Praha: Oeconomica, 2004. 68 s. ISBN 80-245-0712-9.

VII. Okruhy témat

Kurz je rozdělen do tří částí:

1. Stát a veřejný sektor (stát jako ekonomický subjekt, veřejný sektor, příčiny existence veřejného sektoru, funkce státu, formy selhání trhu a jeho příčiny a důsledky; externality, veřejné statky, veřejně poskytované statky).

Příklady používané literatury:

- ARROW, K. J. Všeobecná ekonomická rovnováha: cíl, analytické prostředky, kolektivní výběr. Přednáška při příležitosti udělení Nobelovy ceny, 12. prosince 1972. In. JONÁŠ, J. a kol. *Nobelova cena za ekonomii.*, Praha: Academia, 1993, s. 125-147.
- BENARD, J. *Economie publique.* Paris: Economica, 1985. 430 s. ISBN 2717809619.
- BUCHANAN, J.M. Konstituce ekonomické politiky. Přednáška při příležitosti udělení Nobelovy ceny, 8. prosince 1986. In. JONÁŠ, J. a kol. *Nobelova cena za ekonomii.* Praha: Academia, 1993. s. 589-599.
- COASE, R.H.: The Problem of Social Cost. *Journal of Law and Economics*, 1960. s. 1-44.
- FRANK, R. H. *Mikroekonomie a chování.* 1. vyd. Praha: Svoboda, 1995. 765 s. ISBN 80-205-0438-9.
- MALÝ, I. Veřejné statky a veřejně poskytované statky. *Politická ekonomie: Teorie, modelování, aplikace.* Praha: Ekonomický ústav CSAV, XLVI, 6/1998. s. 861-868. ISSN 0032-3233.
- MUSGRAVE, R. A. - MUSGRAVEOVÁ, P. B. *Veřejné finance v teorii a praxi.* Praha: Management Press, 1994. s. 5-13, 38-54. ISBN 80-85603-76-4.
- STIGLITZ, J.E. *Ekonomie veřejného sektoru.* Praha: Grada, 1997. s. 25-26, 102-116, 157-
- VÍTEK, L. Ronald H. Coase: Společenské náklady, teorie externalit a jejich řešení. In *Externality a možnosti jejich řešení: sborník referátů z teoretického semináře pořádaného Katedrou veřejné ekonomie ESF MU v Brně ve spolupráci s Asociací veřejné ekonomie.* 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 1998. s. 51-62. ISBN 8021018844.
- SPALEK, Jiří. Veřejné statky: Teorie a experiment. 1. vyd. Praha: C.H, Beck, 2011. 224 s. Edice Ekonomie. ISBN 978-80-7400-353-0.
- STIGLITZ, J. E., JAY K. R. *Economics of the public sector: Fourth international student edition.* WW Norton & Company, 2015.

2. Rozhodování a efektivnost veřejného sektoru (selhávání vlády, tendence veřejného sektoru k neefektivnosti, metody ekonomické analýzy, veřejná volba, veřejné mechanismy alokace zdrojů, subjekty veřejné volby).

Příklady používané literatury:

- ARROW, K. J. *Social Choice and Individual Values.* 2nd ed. New Heaven: Yale University Press, 1963. 124 s. ISBN 0300013647.
- STIGLITZ, J.E. *Ekonomie veřejného sektoru.* Praha: Grada, 1997. s. 185-217 a 219-253. ISBN 8071694541.
- BENARD, J. *Economie publique.* Paris: Economica, 1985. 430 s. ISBN 2717809619.
- DRUMMOND, M. F et al. *Methods for the economic evaluation of health care programmes.* 2nd ed. Oxford: Oxford University Press, 2001. 305 s. ISBN 0192627732.
- LANG, H. *Theory and Practice of Cost Analysis.* 2nd edition. Praha: Oeconomica, 2004. 68 s. ISBN 80-245-0712-9.
- OCHRANA, F. *Veřejná volba a řízení veřejných výdajů.* 1. vyd. Praha: Ekopress, 2003. 184 s. ISBN 80-86119-71-8.
- SIEBER, P. *Analýza nákladů a přínosů: metodická příručka.* Praha: MMR, 2004. 45 s.
- STRECKOVÁ, Y. *Teorie veřejného sektoru.* 1. přepracované vyd. Brno: Masarykova univerzita, 1998. 181 s. ISBN 8021017376.

STRECKOVÁ, Y. - MALÝ, I. *Veřejná ekonomie pro školu a praxi*. 1. vyd. Praha: Computer Press, 1998. 214 s. ISBN 80-7226-112-6.

3. Veřejné finance (rozpočtová soustava, státní rozpočet, veřejné příjmy a veřejné výdaje, vztah mezi příjmy a výdaji, rozpočtový deficit, veřejný dluh).

Příklady používané literatury:

ALLEN, R., TOMMASI, D. Řízení veřejných výdajů. Odborná příručka pro tranzitivní země. SIGMA, MF ČR, Praha 2002

DVORÁK, P. Veřejné finance, fiskální nerovnováha a finanční krize. C.H.Beck. Praha, 2008. ISBN 978-80-7400-075-1

HAMERNÍKOVÁ, B. a kol. Veřejné finance. Victoria Publishing, Praha 2010

HAMERNÍKOVÁ, B., KUBÁTOVÁ, K. Veřejné finance - učebnice. 2. vyd. Praha: Eurolex Bohemia, 2004. ISBN 80-86432-88-2, s. 18 – 38

NEMEC, J., WRIGHT, G.: Verejné financie, teoretické a praktické aspekty verejných financií v procese transformácie krajín strednej Európy. NISPAcee, Bratislava, 1998

PEKOVÁ, J. Veřejné finance, WOLTERS KLUWER, 2011

ROSEN, H. S., GAYER, T. Public Finance. McGraw-Hill International Edition, ed.8th, Singapore, 2008. ISBN 978-007-125939

GRUBER, J. Public Finance and Public Policy. Worth Publishers, 3rd edition, 2011.

VIII. Způsob komunikace

Přednášky a veškeré aktuální informace o kurzu budou uveřejněny prostřednictvím aplikace Moodle.

IX. Kontakt

Zuzana Kotherová: zuzana.kotherova@fsv.cuni.cz

Eliška Vejchodská: eliska.vejchodska@fsv.cuni.cz